

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.005.13.2020

Waldemar Grochowski
Burmistrz Gminy i Miasta w Rudniku nad Sanem
ul. Rynek 40, 37-420 Rudnik nad Sanem

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/078 – Utrzymanie i wykorzystanie Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo na terenie województwa podkarpackiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy i Miasta w Rudniku nad Sanem, ul. Rynek 40, 37-420 Rudnik nad Sanem, zwany dalej Urzędem.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Waldemar Grochowski, Burmistrz Gminy i Miasta Rudnik nad Sanem ¹ od 6 listopada 1998 r. (akta kontroli, str. 3-17)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja zadań mających na celu zachowanie trwałości projektu dotyczącego Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo ² . 2. Działania podejmowane na rzecz efektywnego funkcjonowania Szlaku Green Velo, w tym rozwoju infrastruktury towarzyszącej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2020 (I kwartał). Badaniami kontrolnymi mogły być objęte również dowody sporządzone przed lub po tym okresie, które miały wpływ na okres objęty oceną.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
Kontroler	Marek Wójtowicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/64/2020 z dnia 27 kwietnia 2020 r. (akta kontroli str. 1-2)

---

¹ Zwanej dalej Gminą

² Zwanego dalej Szlakiem lub Szlakiem Green Velo

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 i 1571, dalej: ustawa o *NIK*.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna z uzasadnieniem

Gmina prawidłowo realizowała zadania mające na celu zachowanie trwałości projektu dotyczącego Szlaku Green Velo. W szerokim zakresie prowadzono różnorodne działania na rzecz efektywnego funkcjonowania Szlaku na terenie Gminy, w tym rozwoju infrastruktury towarzyszącej. Działania w tym zakresie zaplanowano także po okresie trwałości projektu.

W latach 2016-2020 Gmina zapewniła środki na utrzymanie i eksploatację dróg gminnych, po których przebiegał Szlak oraz wydzieliła środki na utrzymanie Szlaku. Wydatki na te zadania ponoszono zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*⁵ i regulacjami wewnętrznymi.

Urząd prowadził okresowe kontrole roczne i pięcioletnie zarządzanych dróg, co pozwoliło na utrzymanie w należyтым stanie technicznym i estetycznym dróg, po których przebiegał Szlak, jego oznakowania i obiektów towarzyszących, za wyjątkiem stwierdzonej w trakcie oględzin korozji na części stojaków na rowery.

Urząd podejmował działania na rzecz efektywnego wykorzystywania Szlaku Green Velo oraz rozwoju infrastruktury towarzyszącej. W tym zakresie współpracowano z jednostkami organizacyjnymi Gminy, z organizacjami pozarządowymi oraz prowadzono promocję Szlaku.

Szlak jako atrakcja turystyczna uwzględniony był w dokumentach planistyczno-strategicznych Gminy. Planowane zadania i działania uwzględniały wykorzystanie Szlaku również po upływie okresu trwałości projektu, w ramach którego został on zrealizowany.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja zadań mających na celu zachowanie projektu dotyczącego Szlaku Green Velo.

Opis stanu faktycznego

1. Zgodnie z § 5 ust. 6 umowy w sprawie określenia zasad współpracy przy realizacji projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej” (zwaną dalej umową partnerską), zawartej przez Gminę z Województwem Podkarpackim reprezentowanym przez Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie (PZDW) Urząd zabezpieczał środki na eksploatację Szlaku. W budżecie Gminy w latach 2016-2020 w dziale 630 – *Turystyka*, rozdział 63095 – *Pozostała działalność*, § 4300 - *Zakupy usług pozostałych* planowano w każdym roku środki w kwocie 1.000 zł na utrzymanie tras rowerowych. Środki te wydatkowano w 2016 r. w kwocie 1.000 zł, w 2017 r. – 984 zł, w 2018 r. – 935 zł i w 2019 r. – 935 zł na usługi koszenia traw wzdłuż dróg, po których przebiegał Szlak.

Na utrzymanie dróg, po których przebiegał Szlak wydatkowano również środki planowane w dziale 600 – *Transport i łączność*, rozdział 60016 – *Drogi publiczne gminne* na utrzymanie dróg gminnych. Wydatki te w poszczególnych latach były następujące:

- w 2016 r. – 1.528 zł na zakup znaków drogowych oraz materiałów do uzupełnienia wyposażenia Miejsca Obsługi Rowerzystów (MOR) w Rudniku nad Sanem,

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

- w 2017 r. – 553 zł na zakup masy asfaltowej do uzupełnienia ubytków w nawierzchni dróg,
- w 2018 r. – 278 zł na zakup masy asfaltowej do uzupełnienia ubytków w nawierzchni dróg,
- w 2019 r. – 8.395 zł na zakup masy asfaltowej do uzupełnienia ubytków w nawierzchni dróg i znaków drogowych,
- w I kw. 2020 r. nie ponoszono wydatków na utrzymanie dróg, po których przebiegał Szlak.

Wydatki poniesione były zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 oraz art. 254 pkt 3 i 4 ustawy o finansach publicznych i przepisami wewnętrznymi przyjętymi w tym zakresie w Gminie. Wartość zamówień nie przekraczała kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁶, w związku z tym udzielono ich zgodnie z zasadami określonymi w obowiązującym w Urzędzie w latach 2016-2020 regulaminie udzielania zamówień publicznych.

Urząd poniósł również wydatki na przebudowę chodników przy drogach, po których przebiega Szlak w 2017 r. w kwocie 85.925 zł i w 2018 r. – 161.355 zł.

(akta kontroli, str. 18-21, 38-106, 107-120)

2. W granicach administracyjnych Gminy przebiegał odcinek Szlaku o długości 12,8 km (od km 5+465 do km 18+268 wg projektu organizacji ruchu Szlaku – odcinek V), w tym po drogach zarządzanych przez Gminę 6,82 km, po drogach powiatowych 5,96 km i po drogach krajowych 0,02 km. Szlak poprowadzony został po istniejących drogach na ogólnych zasadach organizacji ruchu, wspólnie z innymi użytkownikami dróg. Długość Szlaku przebiegająca po drogach zarządzanych przez Gminę w latach 2016-2018 stanowiła 13,2% ogólnej długości tych dróg, a na koniec 2019 r. – 12,8%⁷. Przebieg Szlaku po drogach zarządzanych przez Gminę był następujący:

- początek trasy w miejscowości Kopki w ciągu drogi gminnej nr 102772R i nr 102769R, odcinek o długości 3,585 km (od km 5+465 do km 9+050) od miejscowości Kopki przez Chałupki do Rudnika nad Sanem,
- odcinek o długości 0,300 km (od km 9+415 do km 9+715) w ciągu drogi gminnej nr 102770R w miejscowości Rudnik nad Sanem ul. Ogrodowa,
- odcinek o długości 1,730 km (od km 9+715 do km 11+445) gminną drogą wewnętrzną na działkach nr ewidencyjny 1769/1, 1759, 1520, 1603/3 w miejscowości Rudnik nad Sanem,
- odcinek o długości 0,480 km (od km 11+445 do km 11+925) w ciągu drogi gminnej nr 102762R w miejscowości Rudnik nad Sanem ul. Górka,
- odcinek o długości 0,725 km (od km 12+430 do km 13+155) w ciągu drogi gminnej nr 102727R w miejscowości Rudnik nad Sanem ul. Sanowa i nr 102726 ul. Wałowa.

Na odcinku Szlaku przebiegającym po drogach zarządzanych przez Gminę zlokalizowane były dwa MOR-y, jeden w miejscowości Kopki w km 5+521 i drugi w miejscowości Rudnik nad Sanem ul. Górki w km 11+650. Dodatkowy stojak na rowery zamontowany był przy budynku Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) w Kopkach. W ciągu dróg gminnych nie było obiektów inżynierskich (mostów, przepustów itp.). W ciągu drogi wewnętrznej występował przepust.

(akta kontroli, str. 180-259)

⁶ Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm.

⁷ Zmniejszenie związane było ze wzrostem długości dróg gminnych z 51,7 km do 53,1 km.

Zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*⁸ oraz art. 20 pkt 10 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. *o drogach publicznych*⁹ Urząd prowadził okresowe kontrole roczne i pięcioletnie dróg i zlokalizowanych w ich ciągu obiektów inżynierskich (mostów i przepustów). Kontrole były wykonywane przez osoby posiadające uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności (art. 62 ust. *Prawa budowlanego*), decyzje o wpisie do centralnego rejestru prowadzonego przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz aktualne zaświadczenia Izby Inżynierów Budownictwa potwierdzające członkostwo w niej. Kontrole dróg gminnych przez, które przebiegał Szlak wykazywały pęknięcia i ubytki w nawierzchniach dróg nr 102772R, 102762R, 102727R, 102726R oraz dodatkowo zły stan chodników na drodze Nr 102726R ul. Wałowa, zakrzaczone pobocza i liczne nierówności w części gruntowej drogi nr 102770R ul. Ogrodowa oraz pobocza porośnięte trawami na drodze nr 102769R ul. Kościelna. Zaleceń dotyczących ww. dróg nie wydawano. Wydane były zalecenia bieżącego naprawiania ubytków nawierzchni i chodników na wszystkich drogach. Zalecenia te były realizowane przez Urząd w ramach bieżącego utrzymania dróg.

(akta kontroli, str. 260-261)

W wyniku przeprowadzonych oględzin¹⁰ stanu utrzymania dróg gminnych, przez które przebiegał Szlak wraz z obiektami towarzyszącymi i oznakowaniem stwierdzono, że: drogi te były przejezdne i utrzymane w należytym stanie technicznym i estetycznym. Drogi gminne publiczne nr 102772R, 102769R, 102770R, 102762R, 102727R i 102726R miały szerokość od 3 m do 5,5 m, posiadały nawierzchnię bitumiczną. Stan tej nawierzchni był dobry (zgodnie z 4 stopniową skalą¹¹). Droga gminna wewnętrzna (działki ewid. nr 1769/1,1759,1520,1603/3) miała szerokość 2,5 m, posiadała nawierzchnię z kruszywa, której stan był zadowalający. Pobocza dróg były w stanie dobrym. Nie stwierdzono na nich nierówności i roślinności ograniczającej widoczność. Drogi posiadały oznakowania, zgodne z projektem organizacji ruchu zatwierdzonym przez Starostę Nizańskiego dla odcinka Szlaku. Stan oznakowania był dobry. Występujące na odcinku Szlaku oznakowanie R-4, R-4a, R-4b, R-4c i R-4e rozmieszczone było w sposób logiczny i uzasadniony. W ciągu drogi wewnętrznej znajdował się przepust zabezpieczony barierkami. Na Szlaku było dwa MOR-y w miejscowości Kopki i w miejscowości Rudnik nad Sanem ul. Górki. Wyposażenie MOR było kompletne. MOR w miejscowości Kopki wyposażony był w wiatę, stół z ławkami, tablicę informacyjną, kosze (4 sztuki) i stojaki na rowery 3 sztuki. Teren wokół obsadzony był zielenią (Thuja Smaragd – 9 szt.). Na metalowych stojakach na rowery widoczne były początki korozji. Pozostałe elementy były w stanie dobrym. MOR w miejscowości Rudnik nad Sanem wyposażony był w dwie wiaty (jedna ze stołem, ławkami i zasobnikiem na wodę, a druga w ławkę), tablicę informacyjną,

⁸ Dz. U. z 2019 r., poz. 1186 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2020 r., poz. 470.

¹⁰ Oględziny przeprowadzono w dniach 21-22 maja 2020 r. przy udziale specjalisty w dziedzinie drogownictwa.

¹¹ W zależności od natężenia oraz skali uszkodzeń, poszczególne nawierzchnie oceniane są - wg przyjętej na potrzeby kontroli NIK - czterostopniowej skali:

1) dobry - występuje nie więcej niż trzy rodzaje uszkodzeń, a ich natężenie oraz stopień szkodliwości jest bardzo mały. Odczuwalny jest komfort w czasie jazdy.

2) zadowalający - występują pojedyncze uszkodzenia, których natężenie oraz skala szkodliwości jest mała. Oznacza to, że natężenie uszkodzenia jest mniejsze niż 10% nawierzchni. Poza nielicznymi nierównościami zachowany jest komfort w czasie jazdy.

3) niezadowalający - występuje wiele uszkodzeń, których natężenie oraz skala szkodliwości jest średnia. Oznacza to, że natężenie uszkodzenia mieści się w przedziale 10-50% nawierzchni. Z powodu licznych nierówności nie zachowany jest komfort w czasie jazdy.

4) zły - występuje wiele rodzajów uszkodzeń, większość z nich występuje w natężeniu oraz skali dużej oznacza to, że natężenie uszkodzeń jest większe niż 50% nawierzchni. Odczuwalny jest dyskomfort w czasie jazdy.

kosze (4 szt.) i stojaki na rowery (6 szt.). Teren wokół obsadzony był zielenią (Thuja Smaragd – 14 szt.). Wyposażenie utrzymane było w dobrym stanie.

W trakcie oględzin stwierdzono brak znaku R-4b na drodze powiatowej, co utrudniało orientację. Po telefonicznej interwencji pracownika Urzędu zarządca drogi w dniu 26 maja 2020 r. uzupełnił oznakowanie.

(akta kontroli, str. 262-288, 234-259)

3. Urząd nie posiadał danych dotyczących wskaźników produktu i rezultatu projektu pn. „Trasa rowerowa w Polsce Wschodniej”. Jak wyjaśnił Burmistrz, dane te gromadził beneficjent projektu, tj. PZDW.

(akta kontroli, str. 18-32)

Urząd przekazywał do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego (UMWP) wymagane formularze sprawozdawcze w ramach Programu Strategicznego „Błękitny San”. W przekazanych formularzach za 2017 r. w priorytecie *Turystyka* w działaniu *Liczba wspartych obiektów infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej* wykazywano wsparcie w kwocie 1.000 zł na utrzymanie tras rowerowych. W formularzu za 2016 r. w wyniku błędu nie wykazano przedmiotowego wsparcia. Zgodnie z komentarzem zamieszczonym w formularzach za lata 2018-2019 za obiekty infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej należało przyjmować obiekt budowlany w rozumieniu zawartym w art. 3 *ustawy Prawo budowlane*. W związku z tym wsparcia przekazywanego na utrzymanie Szlaku nie wykazywano. W formularzach przekazanych do UMWP wykazywano również wsparcie udzielane Miejskiemu Ośrodkowi Kultury w Rudniku nad Sanem (MOK) i Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w Rudniku nad Sanem (MOSiR), jednostkom organizacyjnym Gminy zarządzającym obiektami uznawanymi za infrastrukturę towarzyszącą do Szlaku.

Innych działań związanych ze Szlakiem i podlegających wykazaniu w ww. formularzach nie realizowano.

(akta kontroli, str. 121-179)

Komendant Komisariatu Policji w Rudniku nad Sanem w informacji podał, że w latach 2016-2020 (I kw.) na odcinku Szlaku przebiegającym po drogach gminnych odnotowano trzy wypadki z udziałem rowerzystów. Dwa wypadki miały miejsce w 2016 r. i jeden w 2020 r. W dwóch przypadkach przyczyną było nieprawidłowe wyprzedzanie rowerzysty przez kierującego innym pojazdem, a w jednym niezachowanie odpowiedniej odległości między dwoma rowerami. Na drogach gminnych, przez które przebiegał Szlak nie zidentyfikowano miejsc zagrożeń i problemów. Komisariat nie przekazywał do Urzędu informacji o zdarzeniach drogowych i zagrożeniach, w związku z czym Urząd nie podejmował żadnych działań w tym zakresie.

(akta kontroli, str. 35, 291-292)

Z problemów odnotowanych w okresie trwałości projektu były uszkodzenia oznakowania, które naprawiano na bieżąco oraz stwierdzone w 2018 r. zniszczenie koszy na śmieci ustawionych przy MOR w Kopkach. Szkodę tą zgłoszono do Komisariatu Policji w Rudniku nad Sanem. Komisariat zawiadomił, że w związku z niewykryciem sprawcy nie skierowano do sądu wniosku o ukaranie. W maju 2020 r. Urząd dokonał wymiany zniszczonych koszy na nowe. Koszt zakupu wyniósł 330 zł.

Do Urzędu nie wpływały skargi, wnioski i zapytania związane z odcinkiem Szlaku przebiegającym po drogach gminnych.

(akta kontroli, str. 18-32, 35, 617-622)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W wyniku oględzin stanu utrzymania dróg gminnych, przez które przebiegał Szlak wraz z obiektami towarzyszącymi, stwierdzono korozję na metalowych stojakach rowerowych stanowiących wyposażenie MOR w Kopkach.

Zgodnie z §5 ust. 6 umowy partnerskiej Gmina zobowiązana była do zabezpieczenia w latach 2016-2020 środków finansowych na utrzymanie trwałości Projektu. Koszty te powinny być przewidziane na naprawy doraźne w ciągu roku po przeglądach technicznych.

(akta kontroli, str. 276-284, 207-224)

Burmistrz wyjaśnił, że korozja na stojakach zostanie usunięta poprzez zabezpieczenie antykorozyjne.

W trakcie kontroli NIK w dniu 27 maja 2020 r. stojaki rowerowe na MOR w Kopkach zostały zabezpieczone przed korozją poprzez pomalowane.

(akta kontroli, str. 289-290)

Ocena
częstkowa

Gmina realizowała zadania mające na celu zachowanie trwałości projektu dotyczącego Szlaku na terenie Gminy.

W budżecie Gminy w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą (2016-2020) planowano środki na utrzymanie Szlaku oraz na bieżące utrzymanie i eksploatację dróg gminnych, w tym tych, po których przebiegał Szlak. Wydatki poniesione były zgodnie z przepisami *ustawy o finansach publicznych* i przepisami wewnętrznymi przyjętymi w tym zakresie w Gminie. Urząd zapewnił utrzymanie w należyłym stanie dróg, po których przebiegał Szlak oraz MOR-ów, z wyjątkiem stwierdzonej w trakcie oględzin rdzy na stojakach rowerowych, usuniętej w trakcie kontroli NIK. Zapewniono również właściwe i kompletne oznakowanie odcinka Szlaku. Urząd przeprowadzał wymagane przepisami *ustawy Prawo budowlane* i *ustawy o drogach publicznych* okresowe kontrole dróg i zlokalizowanych w ich ciągu obiektów inżynierskich.

Gmina nie monitorowała osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu w okresie trwałości projektu pn. *Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej*, gdyż nie zobowiązywała jej do tego umowa partnerska.

OBSZAR

2. Działania podejmowane na rzecz efektywnego funkcjonowania Szlaku, w tym rozwoju infrastruktury towarzyszącej.

Opis stanu
faktycznego

1. W ramach działalności Centrum Wikliniarstwa¹², które ze względu na swoją lokalizację stanowiło infrastrukturę towarzyszącą, mającą bezpośredni wpływ na wykorzystanie Szlaku, Gmina gromadziła informacje i dane na temat wykorzystania zarządzanego odcinka Szlaku. Informacje i dane dotyczyły głównie liczby turystów odwiedzających Centrum Wikliniarstwa i prowadzony w nim punkt informacji turystycznej oraz uczestniczących w organizowanych przez Gminę imprezach, w tym corocznej dwudniowej imprezie plenerowej „Wiklina Rudnik nad Sanem”, w której bierze udział ok. 2 tys. osób.

Jak podał Burmistrz zaobserwowany wzrost ruchu turystycznego brano pod uwagę przy planowaniu kolejnych inwestycji związanych z turystyką i organizacji imprez.

(akta kontroli, str. 18-32, 293-315)

2. Rudnik nad Sanem jest Gminą o charakterze miejsko-wiejskim. Wartość krajobrazowo – turystyczną tworzą rozległe lasy, enklawy pierwotnej przyrody, liczne zbiorniki wodne, rzeki, czyste środowisko, ciekawe zabytki i pomniki historii.

¹² Funkcjonującego w ramach Miejskiego Ośrodka Kultury w Rudniku nad Sanem.

Szczególną wartością wpływającą na aspekt turystycznego rozwoju wpływa dziedzictwo kulturowe oparte o wytwórczość wikliniarską, która kształtowała się na tym terenie od XIX wieku. Ze względu na tradycję uprawy wikliny i wytwarzanie z niej różnorodnych wyrobów określana jest marką polskiego wikliniarstwa. W dokumentach planistycznych Gminy ujęte były działania, zadania i przedsięwzięcia mające na celu właściwe zarządzanie odcinkiem Szlaku, w tym m.in. utrzymanie we właściwym stanie technicznym Szlaku i infrastruktury towarzyszącej, jego prawidłowe oznakowanie i promocję.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy¹³ zawarto zapisy wskazujące na działania w ramach gospodarki przestrzennej mające na celu rozwój turystyki, w tym m.in.: wyznaczanie i oznakowanie turystycznych tras oraz szlaków pieszych i rowerowych łączących bazy turystyczne z przestrzeniami publicznymi ośrodka miejskiego oraz obiektami i terenami atrakcyjnymi turystycznie w gminie i poza nią. W zasadach kształtowania systemów komunikacyjnych zapisano, że na terenie gminy nie należy kształtować odrębnych ścieżek rowerowych. Wszelkie ciągi rowerowe powinny stanowić element drogi czy ulicy razem z pasem dla ruchu pieszych – przy głównych drogach o dużym natężeniu ruchu – lub w ogóle nie powinny być wydzielane z ulic lub ciągów pieszo-jezdnych, w szczególności tych mało uczęszczanych. Należy położyć nacisk na wyposażenie szlaków rowerowych w czytelne oznakowania w drogowskazy określające kierunki, odległości oraz charakter szlaku.

(akta kontroli, str. 18-32, 316-323)

W obowiązującej i we wcześniejszej Strategii rozwoju Gminy na lata 2017-2022¹⁴ (dalej Strategia) do kluczowych obszarów strategicznych rozwoju zaliczona została m.in. turystyka. W ofercie turystycznej jako atrakcję wskazano m.in. Szlak Green Velo i uznawane za infrastrukturę towarzyszącą Centrum Wikliniarstwa. Jako cel nadrzędny wyznaczono: wzrost jakości życia mieszkańców gminy w obszarze usług publicznych, przedsiębiorczości, turystyki, sportu, zdrowia, kultury, oświaty i pomocy społecznej. W ramach turystyki wyznaczono następujące cele strategiczne mające wpływ na wykorzystanie Szlaku: promocja turystyczna gminy, wykorzystanie dziedzictwa kulturowego na potrzeby turystyki, rozwój bazy i usług turystycznych oraz rozwój agroturystyki. Jako przedsięwzięcia służące realizacji tych celów wskazano: budowę siłowni plenerowych i boisk wielofunkcyjnych, rewitalizację centrum miasta Rudnik nad Sanem, zagospodarowanie terenu przy przeprawie promowej i terenu nad zbiornikiem wodnym, modernizację infrastruktury sportowej oraz realizację południowej strefy aktywności społecznej we wsi Kopki i północnej strefy aktywności społecznej we wsi Przędzel.

(akta kontroli, str. 324-359)

Jednym z zadań wyznaczonych w Programie opieki nad zabytkami na lata 2016-2019¹⁵, będącym dokumentem o charakterze uzupełniającym dokumenty obowiązujące w planowaniu Gminy, było praktyczne wykorzystanie zasobów kulturowych przy rozwoju turystyki i działań promocyjnych. Działaniami w tym zakresie miało być m.in.: kreowanie szlaków edukacyjno-turystycznych po zasobach dziedzictwa kulturowego gminy. Innymi zadaniami wyznaczonymi w Programie była: rewaloryzacja układu urbanistycznego miasta Rudnik nad Sanem, ochrona dziedzictwa kulturowego i układów ruralistycznych na obszarach wiejskich, opieka

¹³ Uchwała nr III/22/2002 z dnia 12 grudnia 2002 r. Rady Miejskiej w Rudniku nad Sanem zmieniona uchwałami nr XXII/185/2017 i nr XXII/189/2017 z dnia 30 marca 2017 r.

¹⁴ Przyjętej uchwałą Rady Miejskiej w Rudniku nad Sanem nr XXII/194/2017 z dnia 30 marca 2017 r. W okresie wcześniejszym obowiązywała Strategia przyjęta uchwałą Rady nr XVII/117/2000 z dnia 30 maja 2000 r.

¹⁵ Przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Rudniku nad Sanem nr XI/77/2015 z dnia 30 listopada 2015 r.

nad zabytkami nieruchomymi i ruchomymi, ochrona wartości niematerialnych i opieka nad zabytkami archeologicznymi.

(akta kontroli, str. 360-378)

Gmina zrealizowała następujące działania, zadania i przedsięwzięcia ujęte w Strategii i Programie opieki nad zabytkami, które miały pośrednio wpływ na wykorzystanie Szlaku:

- wybudowano otwarte strefy aktywności z siłowniami plenerowymi i strefami relaksu przy Szlaku w miejscowościach Kopki i Rudnik nad Sanem,
- wybudowano ogólnodostępne boisko wielofunkcyjne z siłownią terenową i placem zabaw w Rudniku nad Sanem przy ul. J. Piłsudskiego (ok. 300 m od Szlaku),
- wybudowano ogólnodostępne boisko wielofunkcyjne z siłownią terenową z dodatkowymi urządzeniami do kalisteniku i placem zabaw przy Szkole Podstawowej nr 1 w Rudniku nad Sanem (ok. 300 m od Szlaku),
- wykonano prace konserwacyjne i restauratorskie pomnika na mogile Powstańców Styczniowych 1863 r. znajdującej się w zabytkowej części cmentarza parafialnego w Rudniku nad Sanem, który zlokalizowany jest przy Szlaku,
- dokonano wymiany 23 sztuk (spośród 56 mogił) dębowych krzyży na mogiłach żołnierzy z I wojny światowej w kwaterze żołnierskiej na cmentarzu parafialnym w Rudniku nad Sanem.

Gmina nie prowadziła badań na temat wpływu zrealizowanych zadań na wykorzystanie Szlaku.

Jak podał Burmistrz zrealizowane zadania miały na celu uatrakcyjnienie pobytu turystów na terenie Gminy niezależnie od wieku i zachęcić różnorodnością atrakcji, co korzystnie wpłynęło na wykorzystanie Szlaku. Z obserwacji pracowników Urzędu wynika, że w sezonie letnim turyści rowerowi korzystają z boisk, siłowni i placów zabaw. Pozytywny wpływ na wykorzystanie Szlaku i zwiększenie jego atrakcyjności, zwłaszcza dla pasjonatów historii, miało również wykonanie prac przy zabytkach na cmentarzu parafialnym.

(akta kontroli, str. 18-32, 379-400)

Nie zrealizowano następujących przedsięwzięć planowanych w Strategii:

- rewitalizacja centrum miasta Rudnik nad Sanem,
- zagospodarowanie terenu nad zbiornikiem wodnym przy ul. Mickiewicza w Rudniku nad Sanem,
- zagospodarowanie terenu przy przeprawie promowej,
- modernizacja infrastruktury sportowej.

Częściowo zostały zrealizowane strefy aktywności społecznej w miejscowościach Kopki i Przędzel.

Przyczyną niezrealizowania wszystkich planowanych przedsięwzięć lub niepełnej ich realizacji był brak środków finansowych w budżecie Gminy i konieczność poszukiwania zewnętrznych źródeł finansowania.

(akta kontroli, str. 18-32)

Gmina nie współpracowała z innymi podmiotami w zakresie zarządzania odcinkiem Szlaku, w tym na rzecz tworzenia niezbędnej infrastruktury towarzyszącej. Przyczyną był brak zainteresowania podmiotów zewnętrznych taką współpracą. Działania związane z zarządzaniem Szlakiem i tworzeniem infrastruktury towarzyszącej Urząd prowadził wspólnie z jednostkami organizacyjnymi Gminy, tj. z MOK i MOSiR zarządzającymi infrastrukturą Gminy zlokalizowaną przy Szlaku i mającą wpływ na jego wykorzystanie i propagowanie wśród turystów.

(akta kontroli, str. 18-32, 37)

Urząd nie prowadził współpracy z podmiotami posiadających rekomendację Miejsca Przyjaznego Rowerzystom (MPR). Przyczyną był brak na terenie Gminy podmiotów posiadających takie rekomendacje.

Pomimo propagowania przez Urząd udziału w systemie rekomendacji MPR żaden z lokalnych przedsiębiorców nie zgłosił swojego udziału. W 2017 r. Urząd zamieścił na swojej stronie internetowej¹⁶ zaproszenie do udziału w systemie rekomendacji MPR. Ulotki zachęcające do udziału w systemie rekomendacji dostępne były w siedzibie Urzędu, kolportowano je również wśród osób prowadzących działalność związaną z turystyką, gastronomią i hotelarstwem.

(akta kontroli, str. 18-32, 36, 535-538)

Problematyka związana z funkcjonowaniem Szlaku i infrastruktury towarzyszącej nie była poruszana na sesjach Rady Gminy oraz przez komisje działające przy niej.

Gmina nie powoływała i nie współuczestniczyła w powołaniu instytucji otoczenia biznesu takich jak np. fundusz poręczeń kredytowych, fundusz pożyczkowy, lokalna grupa działania, MOF (Miejski Obszar Funkcjonowania), inkubator przedsiębiorczości, centrum informacyjne, agencja rozwoju lokalnego. Przyczyną był brak funduszy na tego typu działalność.

(akta kontroli, str. 18-32)

Zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*¹⁷ Rada Gminy uchwaliła w dniu 30 października 2015 r. program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Program został uchwalony na lata 2016-2020, po przeprowadzeniu konsultacji w sposób określony w art. 5 ust. 5 wymienionej ustawy. Określony w programie zakres zadań, które mogą być realizowane przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego obejmowały m. in. wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu oraz turystyki i krajoznawstwa. Jak podał Burmistrz realizując te zadania brano pod uwagę wykorzystanie Szlaku i infrastruktury towarzyszącej. W tym celu w latach 2016-2020 dofinansowano Oddziałowi Rejonowemu Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Rudniku nad Sanem realizację zadania „Poprawa zdrowia osób starszych poprzez integrację” oraz w latach 2018-2020 Stowarzyszeniu na rzecz rozwoju Chałupek realizację zadania „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w miejscowości Chałupki”. Organizacje te w swojej działalności statutowej i przy realizacji zleconych zadań wykorzystywały Szlak i infrastrukturę towarzyszącą. Realizację zadania „Poprawa zdrowia osób starszych poprzez integrację” w 2016 r. Urząd dofinansował kwotą 6.000 zł i w latach 2017-2020¹⁸ kwotą 8.000 zł co roku. Realizację zadania „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w miejscowości Chałupki” dofinansowano co roku kwotą 1.000 zł.

Jak podał Burmistrz efektem współpracy była promocja Gminy i promocja Szlaku.

(akta kontroli, str. 33-34, 401-527)

W zakresie realizacji zadań mających na celu wykorzystanie Szlaku Urząd wspierał finansowo organizację przez MOK imprezy „WIKLINA Rudnik nad Sanem”. W ramach tej imprezy organizowano tzw. Wiklinowy Rajd Rowerowy, którego trasa w części prowadziła drogami, przez które przebiegał Szlak. W 2019 r. na stronie internetowej Szlaku Green Velo w zakładce wydarzenia zamieszczono informację o organizacji rajdu. Środki zostały przyznane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2016 r. w wysokości 1.000 zł, w 2017 r. – 800 zł,

---

¹⁶ www.rudnik.pl

¹⁷ Dz. U. z 2019 r., poz. 688 ze zm.

¹⁸ Zadania zlecone w 2020 r. były w trakcie realizacji.

w 2018 r. i w 2019 r. po 1.000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie nagród i organizację imprez towarzyszących dla dzieci i młodzieży podczas imprezy „WIKLINA Rudnik nad Sanem”, w tym rajdu rowerowego. Przyznane środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, co zostało potwierdzone przez MOK poprzez przedłożenie kopii faktur i wyciągów bankowych potwierdzających poniesienie wydatków na ww. cele.

Jak podał Burmistrz, organizacja cyklicznej imprezy „WIKLINA Rudnik nad Sanem” przyczyniła się do wykorzystania i promocji Szlaku, a informacja o niej na oficjalnej stronie Green Velo przyczyniła się do uznania jej za dodatkową atrakcję turystyczną. W związku z brakiem zainteresowania i woli współpracy w zakresie wykorzystania Szlaku i rozwoju infrastruktury towarzyszącej ze strony podmiotów zewnętrznych, Urząd nie wspierał działań prowadzonych w tym zakresie przez te podmioty.

(akta kontroli, str. 18-32, 37, 555-616)

Gmina nie przeznaczala dodatkowych środków na promocję Szlaku. Promocja prowadzona była głównie przez MOK w Rudniku nad Sanem w ramach organizowanych imprez „WIKLINA Rudnik nad Sanem”, „Dni otwartych Centrum Wikliniarstwa”, prowadzenia punktu informacji turystycznej oraz strony internetowej¹⁹ i konta na facebooku²⁰. W punkcie informacji turystycznej prowadzonym w budynku Centrum Wikliniarstwa dostępne były foldery, ulotki i informatory turystyczne promujące Szlak. Na stronie internetowej MOK zamieszczony był link do strony Green Velo oraz dodatkowe informacje, w tym m.in. o możliwości noclegu na terenie gminy, gastronomi, atrakcjach turystycznych i organizowanych imprezach plenerowych.

(akta kontroli, str. 18-32, 528-554)

W związku z realizacją Szlaku w Gminie odnotowano wzrost i rozwój turystyki. Stwierdzano to na podstawie danych gromadzonych przez Centrum Wikliniarstwa, które w 2016 r. odnotowało 3.458 turystów, w 2017 r. – 3.840, w 2018 r. – 4.963 i w 2019 r. – 6.322.

Jak podał Burmistrz powstanie Szlaku i związane z nim zwiększenie ruchu turystycznego przyczyniło się do wzrostu atrakcyjności regionu z czego korzystają m. in. lokalni przedsiębiorcy, w szczególności z branży gastronomicznej i wikliniarskiej.

(akta kontroli, str. 18-32, 36, 293-315)

3. W zakresie zarządzania Szlakiem i rozbudowy infrastruktury towarzyszącej na kolejne lata planowano następujące zadania i przedsięwzięcia:

- a) Rewitalizację rynku i przyległych ulic w Rudniku nad Sanem, która ma na celu podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez racjonalizację i estetyzację przestrzeni ogólnomiejskiej, a także podkreślenie walorów zabytkowych i kulturowych charakterystycznych dla miasta i jego okolic.
- b) Zagospodarowanie terenu nad zbiornikiem wodnym przy ul. Mickiewicza w Rudniku nad Sanem. Zrealizowana inwestycja będzie kolejną infrastrukturą towarzyszącą dla Szlaku. W skład jej będą wchodziły altany wraz z mołem konstrukcji drewnianej, mostkiem oraz miejscami dla widowni w kształcie amfiteatralnie położonych ławek, zapewniających miejsca siedzące dla ok. 250 osób. Całość połączona będzie drogami i ścieżkami rowerowymi.
- c) Modernizację infrastruktury sportowo-rekreacyjnej MOSiR.
- d) Rozbudowę istniejącej w bezpośrednim sąsiedztwie Szlaku w miejscowości Kopki strefy aktywności społecznej o część rekreacyjną w postaci SkateParku oraz placu zabaw dla dzieci i młodzieży.

(akta kontroli, str. 18-32, 338-359)

¹⁹ www.mokrudnik.pl

²⁰ <https://pl-pl.facebook.com/CentrumWikliniarstwaRudnik>

Na terenie Gminy istniały trzy trasy rowerowe: Szlak Green Velo, trasa rowerowa pamięci „Batalionów Chłopskich” na skrzyżowaniu ulic Wiśniowej i Kościelnej w miejscowości Kopki i trasa rowerowa ATR pokrywająca się ze Szlakiem Green Velo obok cmentarza parafialnego przy ul. Mickiewicza w Rudniku nad Sanem.

Mając na celu rozwój sieci tras rowerowych Gmina wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Nisku i Gminą i Miastem Ulanów opracowała projekt polegający na budowie kładki pieszo-rowerowej przez rzekę San, łączącej Rudnik nad Sanem z miejscowością Bieliny w gminie Ulanów wraz z infrastrukturą pozwalającą na rozwój turystyki wodnej.

Jak podał Burmistrz na dzień dzisiejszy trwają poszukiwania źródła finansowania przedmiotowego projektu.

(akta kontroli, str. 18-32, 624-642)

Nie zaobserwowano problemów, które miałyby wpływ na utrzymanie i korzystanie ze Szlaku po okresie trwałości projektu.

(akta kontroli, str. 18-32)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

Gmina podejmowała różnorodne działania na rzecz efektywnego funkcjonowania Szlaku, w tym rozwoju infrastruktury towarzyszącej. Gromadzone informacje o ruchu turystycznym na terenie Gminy, w tym w zakresie wykorzystania Szlaku uwzględniano przy planowaniu imprez i inwestycji związanych z turystyką. Promocję Szlaku prowadzono na stronie internetowej MOK, w punkcie informacji turystycznej oraz podczas organizowanych cyklicznie imprez.

Gmina planowała i realizowała działania, zadania i przedsięwzięcia w zakresie zarządzania Szlakiem, w tym dotyczące rozbudowy infrastruktury towarzyszącej i utrzymania we właściwym stanie technicznym Szlaku, również po osiągnięciu trwałości projektu. W związku z brakiem zainteresowania podmiotów zewnętrznych współpracę w zakresie zarządzania odcinkiem Szlaku, w tym na rzecz tworzenia niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, Urząd prowadził z jednostkami organizacyjnymi Gminy MOK i MOSiR. W ramach tej współpracy wspierano realizowane przez te instytucje zadania mające na celu wykorzystanie Szlaki i infrastruktury towarzyszącej.

Zgodnie z uchwalonym programem współpracy z organizacjami pozarządowymi Urząd wspólnie z tymi organizacjami realizował zadania w zakresie upowszechniania kultury fizycznej, sportu i turystyki. W ramach tej współpracy dofinansowano zadania, realizowane z wykorzystywaniem Szlaku i infrastruktury towarzyszącej.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi

W ocenie NIK mając na uwadze zachowanie Szlaku we właściwym stanie technicznym w trakcie trwałości projektu i utrzymanie jego efektów po tym okresie, stwierdzone uszkodzenia oznakowania i nawierzchni dróg, po których przebiega Szlak oraz obiektów towarzyszących należy naprawiać na bieżąco.

Wniosek

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o zapewnienie bieżących napraw uszkodzeń stwierdzanych na odcinku Szlaku zlokalizowanym na terenie Gminy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o *NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o *NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 16 czerwca 2020 r.

Kontroler
Marek Wójtowicz
główny specjalista
kontroli państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/